



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Dmitri Bucica,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Bucica împotriva Societății cu Răspundere Limitată „ARAMA R”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la încasarea plăților salariale, salariului mediu pentru reținerea carnetului de muncă, plăților pentru concediul nefolosit, penalităților, dobânzilor de întârziere, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-189/24
NR. PIGD 2-20095635-01-2r-17042024)*

Neînălăturarea în termen a neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. Sv. Vișcu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, D. Dulghieru

18 septembrie 2024

Examinând în lipsa părților recursul depus de Dmitri Bucica,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 10 august 2020, Dmitri Bucica a depus cerere de chemare în judecată, completată și concretizată pe parcursul judecării cauzei, împotriva S.R.L. „ARAMA R”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, solicitând încasarea plăților salariale, salariului mediu pentru reținerea carnetului de muncă, plăților pentru concediul nefolosit, penalităților, dobânzilor de întârziere, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 01 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Bucica și s-a încasat de la S.R.L. „ARAMA R” în beneficiul lui Dmitri Bucica suma de 621, 84 de lei cu titlu de penalitate calculată pentru perioada 12 septembrie 2017-05 octombrie 2017, pentru fiecare zi de întârziere 0,3 la sută din suma de 8635, 68 de lei, neplătită la timp și cheltuielile de asistență în sumă de 1 000 de lei, în total suma de 1 621, 84 de lei. S-a încasat de la S.R.L. „ARAMA R” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 270 de lei. În rest, s-au respins ca neîntemeiate pretențiile privind încasarea salariului restant pentru luna august 2017 în sumă de 3 730, 78 de lei, salariului mediu pentru reținerea neîntemeiată a carnetului de muncă în sumă de 3 496,26 de lei, compensației pentru concediile nefolosite în sumă de 8 635, 68 de lei, penalităților în sumă de 11 248,30 de lei și 25 414,74 de lei, dobânzilor de întârziere în sumă de 1 171, 23 de lei și 2 711,07 lei, prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și cheltuielilor de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC APELUL

3. La 24 august 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.III, f.d.1) și la 25 august 2023, prin intermediul poștei terestre (Vol.III, f.d.4), Dmitri Bucica a depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

4. Prin încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dmitri Bucica împotriva hotărârii din 01 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel,

acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele va fi restituită.

5. La 27 februarie 2024, Dmitri Bucica a depus cererea de apel motivată.

6. Prin încheierea din 29 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Dmitri Bucica împotriva hotărârii din 01 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței din încheierea din 02 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

7. La 20 martie 2024, prin intermediul poștei terestre (Vol.III, f.d. 62), Dmitri Bucica a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 29 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare.

8. În susținerea recursului a invocat că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost recepționată de către mama sa, iar el a luat cunoștință de aceasta la 21 februarie 2024. Din data de 21 februarie 2024 până la depunerea cererii de apel motivate la 27 februarie 2024, nu a avut posibilitate de a verifica data semnării avizului de recepție de către mama sa, din cauza faptului că site-ul Î.S. „Poșta Moldovei” nu a lucrat după atacul cibernetic, anexând confirmările în acest sens. Nici la 07 martie 2024 nu era disponibil urmărirea sistemului privind trimerile poștale. În situația în care nu a avut posibilitatea de a verifica data exactă primirii încheierii din 02 februarie 2024, la 27 februarie 2024 a depus cererea de apel motivată în cancelaria Curții de Apel Chișinău și nu prin intermediul poștei electronice cum a constatat instanța de judecată. Din cauza imposibilității verificării prin sistemul de urmărire a trimerilor poștale, nu a solicitat nici prelungirea termenului de procedură.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

10. Art. 427 din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:
a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

11. Art.10 din Codul de procedură civilă:

„(1) Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în

funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.”

12. Art.56 din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

13. Art. 61 din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

14. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

15. Art. 105 din Codul de procedură civilă:

„(6) Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.”

16. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

17. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

18. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că prin scrisoarea datată cu 29 februarie 2024 a fost expediată în adresa recurentului copia încheierii instanței de apel din 29 februarie 2024 (Vol.III, f.d.41), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia prin intermediul oficiului poștal. Totodată, conform declarației din 15 martie 2024, semnate de avocatul recurentului, Svetlana Grișciuc-Bucica, i s-a prezentat dosarul în trei volume pentru cunoștință, ceea ce denotă că reprezentantului recurentului a luat cunoștință inclusiv de încheierea din 29 februarie 2024 de restituire a cererii de apel. Astfel, recursul depus la 20 martie 2024, prin intermediul poștei terestre (Vol.III, f.d. 62), este în termen.

20. Din materialele cauzei civile rezultă cu certitudine că încheierea instanței de apel din 02 februarie 2024, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, prin scrisoarea datată cu 14 februarie 2024 (Vol.III, f.d.28) a fost expediată apelantului Dmitri Bucica la adresa indicată conform cererii de apel din mun. Chișinău, str. *****, nr. *****, ap. ***** (Vol. III, f.d.3), fiind recepționată la 19 februarie 2024, conform semnăturii aplicate în avizul de recepție (Vol. III, f.d.29). Drept urmare, instanța de apel și-a îndeplinit obligația pozitivă de comunicare a actului de procedură emis și i-a comunicat apelantului/recurentului încheierea prin care nu s-a dat curs apelului.

21. Cu referire la argumentele recurentului precum că încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost recepționată de mama sa, care a indicat numele „Bucica”, iar din cauza atacului cibernetic asupra site-ul Î.S. „Poșta Moldovei”, fiind nelucrative, a fost în imposibilitate de a urmări trimiterea poștă și de a afla data semnării avizului de recepție de către mama sa, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că acestea împrejurări nicidecum nu justifică omiterea termenului de a depune apelul motivat în interiorul termenului acordat de instanța de apel. Mai mult, copia încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost recepționată la 19 februarie 2024 (Vol.II, f.d.29) la adresa destinatarului Dmitri Bucica, menționată, de altfel, adresă reflectată în cererile de apel de apel și de recurs depuse de ultimul (Vol.III, f.d.3, 30, 45).

22. Prin analogie, în contextul prevederilor art. 105 alin.(6) din Codul de procedură civilă citate, instanța de recurs notează că persoana care a semnat primirea trimiterii poștale, chiar dacă se admite că era mama recurentului, ceea ce nu s-a reflectat de ultima în aviz, avea obligația de a o înmâna destinatarului cât mai curând posibil. Pretinsa recepționare de către mama recurentului a copiei încheierii instanței de apel prin care nu s-a dat curs

cererii de apel, nu poate fi calificată ca imposibilitatea recurentului de a se conforma termenului acordat de instanță la depunerea cererii de apel motivate.

23. Alegația recurentului cu referire la sistemul de urmărire a trimiterilor poștale nelucrativ a Î.S. „Poșta Moldovei” din cauza atacului cibernetic, nu determină casarea actului judecătoresc contestat, în situația în care apelantului i s-a comunicat cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire copia încheierii instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Respectiv, recurentul avea posibilitatea de a se conforma și a depune în termenul acordat de instanța de apel cererea de apel motivată, iar depunerea acestuia doar la 27 februarie 2024, s-a realizat cu omiterea termenului de 7 zile, care a expirat la 26 februarie 2024, fiind ultima zi a termenului acordat pentru îndeplinirea indicațiilor instanței din încheierea din 02 februarie 2024. Astfel, nu poate fi pusă pe seama instanței de apel omisiunea recurentului de a se conforma indicațiilor instanței de apel din încheierea din 02 februarie 2024, în situația în care ultima și-a onorat obligația de comunicare cu scrisoare recomandată și aviz de primire a actului emis.

24. În ceea ce vizează aserțiunea recurentului precum că nu ar fi recepționat copia hotărârii primei instanțe redactate integral nici la data depunerii recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că din materialele cauzei rezultă că la 12 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice (Vol.III, f.d.22), a fost expediată avocatului recurentului hotărârea instanței. Drept urmare, decade argumentul recurentului precum că nu a recepționat hotărârea motivată.

25. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevantă obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în virtutea prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de Dmitri Bucica.

26. De altfel, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul înregistrând inițial apelul nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel motivată.

27. Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova,

hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

28. Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

29. Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

30. În corolar, Completul de judecată menționează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost efectuată înlăturarea neajunsurilor stabilite în termenul acordat, iar soluția instanței de restituire a apelului nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

31. Alte argumente invocate de recurent se referă la fondul cauzei, însă nu atestă anumite încălcări care ar fi fost admise de instanța de apel la emiterea actului judecătoresc contestat.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este întemeiată și în corespundere cu circumstanțele cauzei, emisă cu aplicarea și interpretarea corectă a normelor procedurale, prin ce se impune respingere recursului.

33. Ținând cont de cele expuse și conducându-se de art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Dmitri Bucica împotriva încheierii din 29 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi